

အိပ်ကတ်ကတီးသေးလာတစ်စီးထိုင်ကိုအဂီၢ်

တစ်စီးထိုင်ကိုမုၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဆိတလဲဖးဒိၣ်လၢဖိဒံဖိသၣ်ဒီးဟံၣ်ဖိဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသ့ၣ်ညါလိာ်သးဒီးပှၤအသီ, တၢ်လိာ်တၢ်ကျဲဒီးတၢ်မၤမုၢ်ဆ့ၣ်မုၢ်ဂီၤတဖၣ်မုၢ်တၢ်သ့ၣ်ပိာ်သးဝး – ဒီးတၢ်တၢ်လီၤန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အိၣ်ဒီးတၢ်အါမးလၢနမၤစၢၤနဖိသ့ၣ်လၢအတၢ်စးထိုင်ဘၣ်ကိုလၢအဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်စးထိုင်ကိုလၢအဂ့ၤမုၢ်မနုၤလဲၣ်.

ဟံၣ်ဖိဖိဒီးပှၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိတဖၣ်မုၢ်ဝဲဒၣ်အဖိအသရၣ်သမၤအဆိကတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢနမၤစၢၤနဖိလၢ ဟံၣ်သ့မုၢ်ဝဲတၢ်မၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤလိမၤဒီးဒီးတၢ်လဲၣ်ထိုင်လဲၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ကတ်ကတီးသေးလာတၢ်ထိုင်ကိုအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကျဲအဂ့ၤကတၢ်လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤနဖိအတၢ်မၤလိမၤဒီးဒီးအတၢ်လဲၣ်ထိုင်လဲၣ်ထီၣ်နီၤဖျိ တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်စးထိုင်ကိုလၢအဂ့ၤမၤစၢၤဝဲဒၣ်ဖိဒံဖိသၣ်အတၢ်မၤလိမၤဒီးဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်ဒီးအသးဖံၣ်ဒိၣ်ထိုင်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲ ဖိဒံဖိသၣ်တဖၣ်သးဖံၣ်ဖဲအကိအခါ, အဝဲသ့ၣ်အဲၣ်ဒီးမၤလိမၤဒီးတၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. နဖိအကိကမၤတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ်လၢတၢ်မၤလၢပှၤစၢၤနဖိတဂၤစ့ၢ်စ့ၢ်အတၢ်လိာ်တဖၣ်, ဃုာ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤဆီဖဲတၢ်မုၢ်လိာ် ဘၣ်ဝဲအခါန့ၣ်လီၤ. နဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤနဖိသ့ၣ်စ့ၢ်ကီးနီၤဖျိတၢ်ဖိမၤတၢ်တမံၤလၢလၢအမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လၢအတၢ်မၤညီၣ်န့ၣ်ထိုင်သးဖဲကိုအပူၤဒီးပလၢာ်ဘၣ်ဝဲလၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိာ်, တၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤသး, ဒီးတၢ်ဘျးစဲ လိာ်သးန့ၣ်လီၤ.

လိာ်ကွဲဒီးမၤလိမၤဒီးတၢ်လၢဟံၣ်

တၢ်လိာ်ကွဲမုၢ်ကျဲအဂ့ၤကတၢ်တဘီလၢအမၤစၢၤနဖိအတၢ်မၤလိမၤဒီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လိာ်ကွဲမၤလဲၣ်ထိုင်လဲၣ်ထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွေးလၢတၢ်အိၣ်မုၢ်ဒိတစိၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်, ဒ်အမုၢ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွေး, တၢ်ရဲၣ်လီၤတၢ်တခါဘၣ်တခါ, တၢ်ဟံၣ်ဖိထိုင်တၢ်လၢအကရူၢ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်လီၤတၢ်အကွၢ်အဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လိာ်ကွဲမၤစၢၤနဖိလၢအတၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဆၢဒီးစဲအ့ၣ်အဂ့ၢ်ဒီးဒုးအိၣ်ထိုင်အတၢ်ဆိမိၣ်မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲနဖိလိာ်ကွဲအခါ, အဝဲသ့ၣ်မၤလိန့ၣ်ပာ်အါထိုင်ဘၣ်သးတၢ်သးပလၢာ်ဒီးတၢ်လဲၣ်ထိုင်လဲၣ်ထီၣ်ဖဲအကျိာ်ဒီးတၢ်သ့ကွဲးသ့ဖးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအံၤမုၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်တနီၤနီၤလၢနမၤအီၤလၢဟံၣ်သ့ဝဲ-

- **ကိးနံၤဒဲးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်-** ဖိသၣ်မၤလိန့ၣ်တၢ်နီၤဖျိကိးနံၤဒဲးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်ဒ်အမုၢ်တၢ်ဖိအိၣ် တ့ၤအိၣ်, တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤစၢၤတၢ်ဒီးတၢ်မၤကဆဲးကဆိၣ်စီၢ်နီၤခိၣ်, တၢ်ရဲၣ်လီၤတၢ်ဆူၣ်, တၢ်ထၢန့ၣ်လီၤတၢ်ကူတၢ်သိးဒီးတၢ်လိာ်ကွဲတဖၣ်လၢအလီၢ်, ဒီးတၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်မုၢ်တၢ်ဘီဒီးဆၣ်ဖိကိာ်ဖိလၢတၢ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နမၤစၢၤနဖိသ့ၣ်လၢအတၢ်မၤလိန့ၣ်တၢ်နီၤဖျိတၢ်သံကွၢ်အီၤတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဒ်အမုၢ်, ‘ပလိာ်ဘၣ်ကိာ်ကမူၣ်ပှဲၤခွဲးလဲၣ်.’ မ့တမ့ၢ် ‘နဃုကွၢ်ဝဲဒၣ်ခိၣ်ဖျိၣ်လၢအဘၣ်လိာ်သးတဖၣ်သ့ၣ်.’
- **တၢ်လိာ်ကွဲ (Games):** တၢ်လိာ်ကွဲ က့(မ) (games) ယိယိဖိဒ်အမုၢ် UNO, Snap, Memory, I Spy, ဒီးတၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်တၢ်ဒီးတၢ်ဃုထံၣ်န့ၣ်တၢ်တဖၣ်မၤစၢၤနဖိလၢအတၢ်မၤလိန့ၣ်တၢ်ဒီးသိၣ်လိအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်သးဒီးတၢ်မၤဝဲဒၣ်တဂၤတဘျီအဂ့ၢ်တက့ၢ်.

- တၢ်တုထီၣ်ဘျီထီၣ်တၢ်အကိၣ်လိၣ်တဖၣ်- တၢ်တုထီၣ်ဘျီထီၣ်တၢ်အကိၣ်လိၣ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် LEGO, သ့ၣ်အကိၣ်လိၣ်ဖိတဖၣ် မ့တမ့ၢ် စးခိတီၣ်အဒါဖိတဖၣ်လၢတၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အတၢ်သ့ၣ်ဟူၣ်ဂဲၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်အတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီးပျဲနဖိသ့ၣ်ဆိကမိၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒီးဘၣ်လီၤအတၢ်ကီၣ်တၢ်ခဲတဖၣ်တက့ၢ်.
- ဒွဲလၢဒီးတၢ်စုသ့ၣ်ဘၣ်တဖၣ်- ဒွဲလၢဒီးတၢ်စုသ့ၣ်ဘၣ်အတၢ်ဟူၣ်တၢ်ဂဲၤတဖၣ်စ့ၢ်ကီးဆိၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်အတၢ်ဆိမိၣ်မ့ၢ်ဒီးအတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်တၢ်ဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်လီၤဘျီဘၣ်တၢ်ကီၣ်တၢ်ခဲအတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကယၢကယဲထီၣ်သး- တၢ်ကယၢကယဲထီၣ်သးဒီးတၢ်ကူတၢ်သီးလီၤလံၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ဟံၤမၤသးလၢတၢ်သကံၢ်ပဝးလီၤဆီလိာ်သးလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ဆိမိၣ်မ့ၢ်ဒီးက့ၢ်အတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဒုတၢ်အူ, တၢ်တဲပူဒီးတၢ်ဂဲၤကလံၣ်- တၢ်ဖးလံာ်ဖးလဲၢ်, တၢ်တဲပူတဖၣ်, တၢ်ဒိကန့ၣ်တၢ်ဒုတၢ်အူဒီးတၢ်ဂဲၤကလံၣ်, ဒီး 'တၢ်လူၤဃုကွၢ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤ' ('treasure hunts') လၢတၢ်ဃုထီၣ်န့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤသက့ၤဖဲဟံၣ်ပူၤ မ့တမ့ၢ် ကရၢၢ်အပူၤလၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဖိအက့ၢ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်လိာ်ကွဲလၢတၢ်ချၢ- တၢ်ဟးလိာ်ကွဲ, တၢ်ထီၣ်ကစၢၢ်, တၢ်ဒီးလိာ်ကွဲလ့ၣ်ယီၢ် မ့တမ့ၢ် သိလ့ၣ်ယီၢ်ဖိ, တၢ်လဲၤဆူတၢ်လိာ်ကွဲပျီ, တၢ်တုထီၣ်တၢ်အကျိးဖိတဖၣ်, တၢ်တၢၤဒီးတၢ်ဖိၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဖျၢၣ်သလၢၣ်, တၢ်တီၢ်တၢ်ဖျၢၣ်သလၢၣ်ကဟံၣ်တဖၣ်ဒီးနီၣ်ပၤတၢ် မ့တမ့ၢ် နီၣ်ပၤတၢ်အကဟံၣ်တဖၣ်, တၢ်ခူၣ်ဟီၣ်ခိၣ် ကဟံ - တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမၤစၢၤနဖိလၢအတၢ်မၤလိာ်န့ၣ်တၢ်ဒီးအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်သမံသမိးဒီးတၢ်သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်- ဖဲနဖိလိာ်ကွဲအခါ, သံကွၢ်အီၤတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်ဒ်အမ့ၢ် 'နဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်အံၤ...အဂ့ၢ်သ့ၣ်ခါ', 'ယအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါတၢ်မနုၤကကဲထီၣ်သးဖဲလၢ...ခါ', 'နစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်ဝဲန့ၣ်...သ့ၣ်ခါ.'
- မ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤတၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်- ဖိးမၤတၢ်တမံၤမံၤအဆၢကတီၢ်တနံၤဃီလၢတနံၤဘၣ်စုၣ်စုၣ်ဒီးပျဲနဖိလၢအကသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်တၢ်မ့ၢ်လၢဘၣ်တၢ်မနုၤဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤစၢၤအတၢ်ပလၢၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်. မ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤတၢ်မၤတဖၣ်မၤစၢၤဖိသ့ၣ်လၢအတၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံာ်ဘၣ်က့ၢ်အတၢ်ကီၣ်တၢ်ခဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်အရဲၣ်ဒိၣ်လီၤဆီဒၣ်တၢ်မံအဆၢကတီၢ်ဒ်ညါန့ၣ်အသိး, အဒိ- အိၣ်ဟါတၢ်အိၣ်ဒီးလုၢ်ထံလုၢ်နီၢ်, ကူကၤထီၣ်ဆ့ၣ်ကမံ, ထူးမဲ, ဖးလံာ်, ဒီးန့ၣ်လီၤဆူတၢ်မံပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဒုးကဲထီၣ်က့ၢ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ညါန့ၣ်အလီၢ်အကျဲအသိး

'တၢ်အိၣ်ကတီၢ်သးလၢတၢ်ထီၣ်က့ၢ်အဂီၢ်' တဘၣ်ဃးထဲဒၣ်တၢ်မၤလိလံာ်ခိၣ်လဲၤခိၣ်လဲၤဘၣ်, ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်န့ၣ်ပၤဝဲဒၣ်က့ၢ်အိၣ်ဖျါလီၤကံၢ်ဒ်လဲၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်လၢလၢအဂ့ၢ်တပၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်တနီၤနီၤလၢနမၤစၢၤနဖိသ့ၣ်-

- တၢ်န့ၣ်လီၤပုၣ်ဃုာ်ဖဲတၢ်ဆိတလဲတမံၤလၢလၢအပူၤလၢက့ၢ်အတၢ်တီၢ်ကျဲၤတဖၣ်အဂီၢ်ခိၣ်ဖျါန့ၣ်ဖိအတီၤဖိသ့ၣ်က့ၢ်မ့တမ့ၢ် က့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- မၤလိသးလၢတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤဖဲက့ၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပျဲနဖိလိာ်ကွဲဒီးဖိသ့ၣ်အဂၤတဖၣ်လၢအမ့ၢ်ပုၤလၢအကလဲၤထီၣ်က့ၢ်တဖျၢၣ်ဃီဒီးအီၤန့ၣ်တက့ၢ်.

- ဟုတ်သန်ထိပ်အီလီအကမာစာလီအနီကစာသးခိဖျိသိပ်လိနဖိလီအကူကဒေပ်ဝဲသ့, ထိပ်တံးဟးလီလီအစာဒေပ်ဝဲသ့, သ့အစု, ဖူတံးဒီသဒါမုာ်, ဒီးဘိပ်ထိပ်ဒီးစိာ်အကိုထာ်ဒေပ်ဝဲန့တက့ာ်.
- တဲသကိးဘဉ်းဘဉ်းတံးစးထိပ်ကိုအဂ့ာ်တက့ာ်. ဒုးသ့ပိာ်သးဝးနဖိလီတံးထိပ်ကိုဒီးတံးတဲသကိးဘဉ်းဘဉ်းလီအဘဉ်းယိပ်ဝဲတမံလဲလ်အဂ့ာ်တက့ာ်.
- ဖးလံာ်ဖးလဲာ်တဖဉ် မ့တမ့ာ် တဲတံးပဲပူတဖဉ်ဘဉ်းဘဉ်းတံးစးထိပ်ကိုအဂ့ာ်တက့ာ်.
- တဲသကိးဒီးမလီထံသးလီတံးလီအကကဲထိပ်သးဖဲတံးထိပ်ကိုဝံးအလီခံအဂ့ာ်တက့ာ်.
- အိပ်ကတီသးလီတံးလဲအုဒီးလဲအိပ်ဖဲကိုခိဖျိတံးသမံသမိးကိုစးထိပ်ဒီးကိုပျာ်အဆာကတီဒီးယုထံာ်န့တံးလီဖဲတံးလဲအိပ်ဒီးတံးဟ်ဖျိနဖိအလီတက့ာ်.
- စးထိပ်စူးကါသရဉ်သမါအမံ, ဖဲနမါမုာ်သ့အသိးတက့ာ်.

နဖိအတီဖိသဉ်ကိုကမာစာနဒဲလဲာ်.

တီဖိသဉ်ကိုကမာစာစုာ်ကိးဖိသဉ်တဖဉ်လီအတံးကတံာ်ကတီသးလီတံးစးထိပ်ကိုအဂီာ်န့လီ. ဖဲတီဖိသဉ်အလီ, တံးမလဲထိပ်လဲထီကိုအတံးသ့တံးဘဉ်သ့ခိဖျိတံးလီကွဲ, တံးဖဲမဒီးပုအဂါဒီးတံးရဲတံးသကိးတဖဉ်န့လီ.

နဖိအတီဖိသဉ်အသရဉ်သမါကမာစာနဖိလီတံးသးန့အလီလီတီဖိသဉ်ဆူကိုခိဖျိတံးကွဲဝဲဒဉ်တံးဆီတလဲတံးမလီမဒီးဒီးတံးလဲထီလဲထီအလံာ်ဟ်ဖျါ (တံးဆီတလဲအလံာ်ဟ်ဖျါ) န့လီ. တံးဟုာ်လီဝဲဒဉ်တံးဆီတလဲအလံာ်ဟ်ဖျါဆူနဖိအခါဆူညါကိုအဂီာ်န့လီ. မ့တံးဟ်ဖျါထိပ်ဝဲဒဉ်နဖိအကံာ်စီ, တံးဂံာ်ဆူ, ဒီးတံးသးစဲတဖဉ်ဒီးတံးလီအမလီန့ဝဲအဂုကတံာ်အဂ့ာ်န့လီ. တံးကမာနထာ်န့ပဲဝဲဒဉ်နဖိအတံးဆီတလဲအလံာ်ဟ်ဖျါ, ဒီးနဖိနီလီဟ်ဖျါစုာ်ကိးအတံးဆီမိပ်ဒီးအတံးတူာ်ဘဉ်တဖဉ်သ့ဝဲန့လီ.

လီတံးသ့ညါအါထိပ်တံးဂ့ာ်တံးကျါဘဉ်းဒီးတံးဆီတလဲအလံာ်ဟ်ဖျါအဂ့ာ်, ဝံသးစူန့လီကွဲဝဲကျါတဖဉ်အဟံာ်ယဲသန့ (ကွဲဘဉ်ဖဲလံာ်အံ) တက့ာ်.

ယုထံာ်န့အါထိပ်

- [တံးဟုာ်ကူာ်တဖဉ်လီတံးစးထိပ်ကိုအဂီာ် \(education.vic.gov.au\)](http://education.vic.gov.au)
- [တံးစးထိပ်သးလီဖဲတီဖိသဉ်ဒီးဆူကို \(education.vic.gov.au\)](http://education.vic.gov.au)
- [တံးယုထာ်ကိုဒီးတံးန့ဆဲးလီမံဒဲလဲအကျါအကျဲ \(education.vic.gov.au\)](http://education.vic.gov.au)
- [တံးစးထိပ်ကို- တံးကတံာ်ကတီဟ်နဖိ | တံးဒုးအိပ်ထိပ်ဖိဒဲသဉ်အဟံာ်ဘျးစဲ](#)
- [တံးစးထိပ်ကိုလီအပဲဒီးတံးအိပ်ဆူအိပ်ချ - တံးအိပ်ဆူအိပ်ချဂ့ထီအကျါအကွဲ](#)
- [တံးဆီတလဲဝဲဒဉ်ကိုအတံးတီစာမလီလီဟံာ်ဖိဖိတဖဉ်အဂီာ် \(education.vic.gov.au\)](http://education.vic.gov.au)